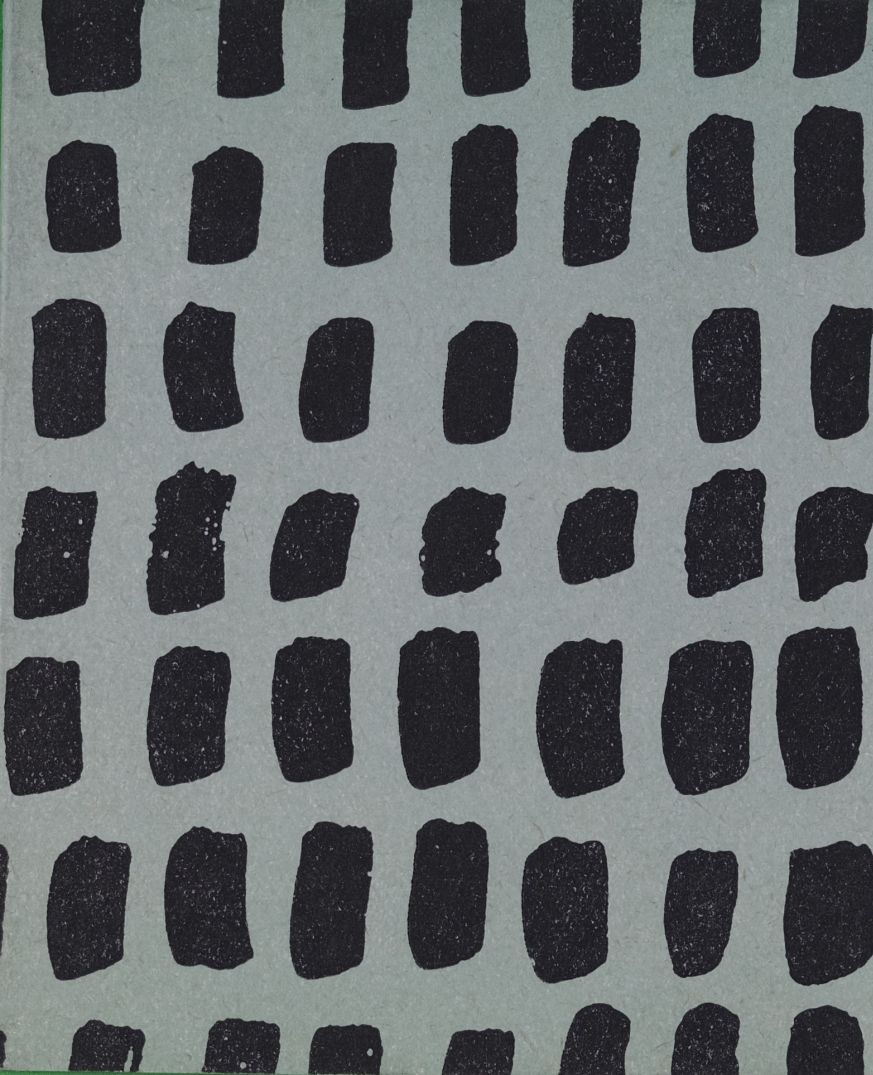

ludvík a škena zy

noční host

Ludvík a škenazy

noční host

hra o třech jednáních

Režie Evžen Němec

Výprava Otakar Schindler

Hudební a zvuková spolupráce Petr Mandel

Osoby a obsazení

Emil Kalous	František Husák	Tonda	Květoslav Válek
Alois Remunda	Luděk Eliáš	Montér	Jiří Jurka
Jana	Jiřina Třebická	Šofér	Josef Kříž
Walter Huppert	Josef Haukvic	Maminka	Soňa Šimberová
Mikeš	Rostislav Volf	První SNB	Václav Martinec
Malíř	Otakar Janda	Druhý SNB	Miloš Jahoda

Představení řídí Jindřich Tuláček

Výroba kostýmů Slávka Čiháková s kol.

Výroba dekorací Magiera s kol.

Světla: J. Řezáč s kol.

Vlásenky: Nytra s kol.

Stavby: J. Drda s kol.

o Ludvíku Aškenazym

O **Ludvíku Aškenazym** se toho na těch jeho osmatřicet let napsalo už hodně. O něm i o jeho knížkách... O všech těch Dětských etudách, Ukradeném měsíci, o trpaslíku Pitřáskovi, i o té, která vypráví o malém klukovi a holčičce, kteří si v bedně na dvoře pražského činžáku hráli na tatínka a na maminku. Recenzenti, zřejmě ještě pod dojmem velkého kouzla autorovy fantazie, užívají ve svých kritikách termínů jako: „něžný humor“, „lyrické ladění“, „poezie dětské duše“, „lyrická tesknota“, nebo zase „jiskřivá ironie“.

Tento obdivný tón kritiků skrývá v sobě velké nebezpečí. Redukuje nám složitou osobnost Aškenazyho, jednoho z nejtalentovanějších spisovatelů naší doby, na zasněného milovníka starých beden, květináčů a trpaslíků. Na podivínského obdivovatele dětské duše, drobného domácího zvířectva a okrajových témat. Na snílka žijícího mimo tuto dobu.

Nemůže být většího omylu než právě tento zjednodušený soud, vzniklý v hlavách suchých, nevnímavých pedantů. Aškenazyho Noční host, který je po několika rozhlasových hrách první autorovou prací určenou pro divadlo, vyvrátí, doufejme, tyto omyly. Už samo téma jeho hry musí vzrušovat všechny lidi v Evropě. Všechny, kteří prožili hrůzu fašismu, koncentráků a fronty.

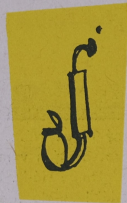
Černá Mercedeska, model 1959, ve které jezdí obchodník se sklem Walter Huppert, platící si hrobku v Jablonci, jaký je to přesný obraz tváře nových fašistů. Fašistů bez bubinků a lesklých holínek. Fašistů rozvalených v měkkých křeslech kancelářů správních rad, vysokých soudů nebo dokonce vlády. Fašistů, kteří olízali staré rány, vykrmili propadlá břicha a převlékli se do přepychových obleků amerického střihu. Ale fašistů...

A proti tomuto typu lidí stojí prostí příslušníci našeho národa. Velcí a čisti ve své prosté lidské pravdě, i když je autor nepostavil na papírové koturny bezproblémových hrdinů.

A mezi nimi Jana. Dívka, ve které Aškenazy tak vtipně zkoncentroval živé problémy nejmladší generace, která už nepamatuje válku a byla vychována naší společností.

Zkrátka – Aškenazy napsal velkou politickou hru. Takovou, po jaké stále volají naše divadla. Dokázal tím, že ho nevábí zákoutí hračkářských krámů, ale problémy našeho života. Že celou svou bytostí žije v této době a jako málokdo jí rozumí. Nepoetizuje svět, protože to nepotřebuje. Objevil totiž skutečnou lidskou poezii, ukrytou v naší době.

Zdeněk Hedbávný.

Tak co, dědku,
kdy si půjdeš odpočinout?

Slušný člověk se musí umět někdy dožrat, jinak by na světě pořád vyhrávali lumpové

Alois Lemunda

HUPPERT

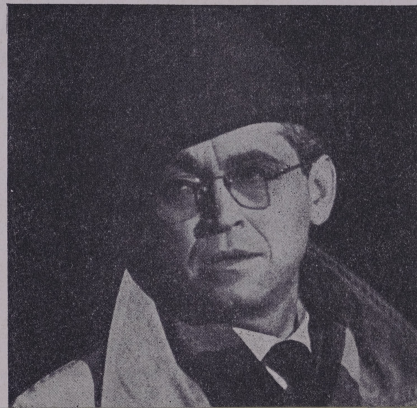
&

SOHN

GABLONZ

Huppertové byli vždy v Jablonci . . .

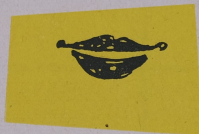

TELEGRAM

divadlo petra bezruče ostrava

fotografii pošlu co nejdříve stop proč se to jmenuje světová premiéra
stop není to příliš stop
kde se to hraje stop
pokyn
to se nepřednáší, nejsem vrchlický stop
příští týden to přijedu předělat stop

aškenazy

j a n a

Kdyby ji uviděl pobledlý mladík, který hledá poezii všedního dne u odpadkových košů a v zaprášených lahvích od vína, řekl by o ní, že voněla opravdovým mládím.

Možná, že je to pravda. Jistě je to pravda, ale musela by smýt nános pařížského pudru, který společně se zašpiněným kavárenským oknem nedovoluje slunečním paprskům, aby ji pohladily po tváři.

Pařížský pudr se dá smýt a zašpiněné

okno rozbít. Ale jak rozbít tu horu prázdnoty, která ji obklopila a izolovala od všeho obyčejného, prostého, krásného.

Možná, že jsem ji také někdy viděl, ale nedovedl jsem se na ni správně podívat. Viděl jsem jen ten pudr, podmalované oči a sukni jako zvon. Seděla v pražské kavárně Slavii a plně dospělá, platila kávu a cigarety z peněz, které jí přísní rodiče dali na obědy do školní jídelny. Vyprávěla stejně nadšeně, jak viděla živého Zdeňka Štěpánka, jako o flámu s levým kanadským obráncem. Přemýšlel jsem, proč toto děvče vidí svět, jako jednotvárnou pustinu, kde je třeba lovit chvilky štěstí jako trpytivé kolibříky. Přemýšlel jsem, proč svět v jejích očích je jako vzhůru nohama a všechny hodnoty jsou převrácené. Povrchnost je originalitou, hloupost a banálnost zábavou, pokrokovost frází, tvůrčí práce otravou a vzpomínky na válku a utrpení nesmyslnou pohádkou, kterou si starší vymysleli, aby mohli mentorovat a předstírat skutečnost. Ta válka ji ostatně vůbec nezajímala. Byla pro ni deset stran v učebnici dějepisu, které se musela učit stejně jako první Přemyslovce.

Nemohl jsem to pochopit, protože vím a věřím, že každý mladý člověk chce něco v životě dokázat. Chce prožít velikou lásku, být člověkem platným, schop-

ným, tvořivým. Chce vynalézat nové stroje, cestovat do dalekých zemí, být odvážným pilotem, dirigovat symfonický orchestr a být dobrým, čestným kamarádem. Nechápal jsem, proč stavby tratí, vysokých pecí a přehrad, které nás lákaly dálkami, čestnými lidmi, poctivou prací a ideály příštího života, jsou pro toto děvče ztělesněním největší nudy a útlaku individua. Díval jsem se na ni a říkal, jako ti starší: „Je to povrchní holka. Měla by to prožít.“ A pak přišel Aškenazy. Vzal svýma robustníma, ale laskavýma rukama tuhle dušičku sedmnáctiletého děvčete a pořádně s ní zatřásl. Pudr se sesypal. Zbyla páchnoucí hromádka, která odejela s ulízaným džentlmenem v přepychové Mercedesce na Západ. A objevila se našim očím Jana. Citlivý a krásně mladý člověk. Zbyli ti, kteří jí pomohli. Ne velkými slovy, ale pozorným nasloucháním celým srdcem. Ti, kteří jí pomohli a kterým pomohla i ona rázností, s jakou smyla se tváře vrstvu pudru, se pak nestyděl smýt prach, který sedl na duši jim.

A za tohle všechno Aškenazymu děkujeme. Máme ho rádi, že nás zná lépe, než my sami. Za to máme rádi jeho hru. A proto ji hrajeme. Je to naše hra. Patří nám.

Letěly kačeny, divoké kačeny.
Lovec zdvih' pušku
– a bylo ticho –
Tím letem zmámený,
tím jarem zmámený,
díval se do nebe
a chtěl mít křídla.

Letěla kačena, divoká kačena –
tak docela sama a docela ztracená.
Lovec zdvih' pušku
– a padla rána –
Do drátů spadla!
Snad byla to Ester, snad byla to Jana,
snad to byl kus srdce člověka.

Zas letí kačeny, divoké kačeny,
a zase je jaro...

(Básnička, kterou napsal Emil Kalous v koncentračním táboře v Kaufferingu.)

A náhodou spím dobře. A rád.
A dlouho.
A ztloust' sem o dvanáct kilo.

Program Divadla Petra Bezruče ke hře L. Aškenazyho

NOČNÍ HOST

Premiéra 29. února 1960

Vytiskly Moravské tiskařské závody, národní podnik,
Olomouc, závod 21, Ostrava I, Veleslavínova ulice 4

T 00525

divadlo petra bezruče

